

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, F61'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunatoris.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'e timbrala a 30 cr. de fiecare publicara.

Nr. 90.

Braslovu 30/18 Novembre

1876.

Bancrotori de statu.

(Fino.)

II. Asia deca falimentulu colossale s'a intemplat, statulu inse alu Austriei nu a cadutu, si acuma dupa acelu „jafu“, ca se dicemu asia, se pote consolida forte bine, buna-ora ca Franci'a, Britani'a, Prussi'a. S'a intemplat acesta? Nu prea; ca-ci „ca la noi la nimenea“. Dupa pace indelungata de 33 de ani, la an. 1848 statulu Austriei totu mai era datoriu preste unu miliardu si 100 milioane fl. mon. conv. Indata dupa prim'a revolutiune din Martiu, ca si cumu s'ar' desface pamentulu asupra unui abissu fiorosu, asia se detersa pe facia de nou blastematiile administratiunei finantiale. Banc'a nationale inceta la momentu cu platile si se escusa cu impregiurarea, ca pana candu statulu nu'i va numera 165 milioane cu catu ei e datoriu, dens'a inca nu pote da poporului argintu si auru pentru notele sale. Asia dera vorbindu curatu negutiatoresce: cadere in concursu, cari oricatu ar' voi a'lu masca, elu duredia pana in diu'a de astadi si merge din reu in mai reu. Astadi statulu este datoriu preste trei (3) miliarde, adeca preste trei mii de milioane, era dualismulu pare ca ar' fi facutu inadinsu ca se inmultiesca acele datorii. Cautati in budgetele sanctionate si veti afla, ca pre candu se lucra din respoteri la infintiarea dualismului, adeca pe la 1 Ian. 1867 venitul totalu alu imperiului intregu fusese preliminaru cu 407 milioane 297 mii florini. Cautati la budgetele care se detersa dilele aceste in discussiunea parlamentaria din ambele parti ale imperiului, adeca la Vien'a si B. Pest'a, si veti vedea, ca acele venituri sumate la unu locu ajungu la 700 milioane, pentru ca numai in Cislaitani'a suntu computate la 378 milioane, fara ca se se ajunga, ci remane erasi unu deficitu grosu, care trece la 27 milioane. In catu pentru Ungari'a, se te miri deca se va ajunge cu 300 de milioane (vedi budgetulu ministrului Szoll si mai alesu operatele comissiunei.)

Se mai memoramu si de arderea milioneloru in note Kossuthiane, pe care acuma scol'a dela Dobritienu cugeta a le rehabilita cu ajutoriulu unei bance nationale, pentru care lupta pe morde. Intr'aceea starea finantiaru a Ungariei, discreditulu totalu la care ajunsu acestu statu in scurtulu periodu de diece ani, este asia de cunoscutu Europei intregi si atatu de multu ventilatu in parlamente, comissiuni, diarie, in catu noi ne-amu pote dispensa usioru de a ne ocupa de ea, deca aceea nu ar' petrunde afundu in vietu' nostra publica si privata.

Vomu mai memorá la locul acesta inca numai falimentele de statu ale Spaniei cate s'au vedutu in secululu acesta. Treisute de ani spaniolii au impilatu si spoliatu tierile americane Peru si Mexico, carandu de acolo milioanele cu corabii incarcate numa' cu auru si argintu, si totusi Spani'a din tote staturile europene este cea mai cufundata in datorii. Dupa luptele crunte portale cu Napoleonu si anume dupa restauratiune, adeca pe la 1820 datorii Spaniei ajunsera la 14 miliarde 361 milioane in monet'a numita Reali (camu catu 1 leu vechiu rom. seu 15 cr. v. a.) seu circa preste 2 miliarde fl. v. a. De aci datorii in locu se scada, ele crestea neincetatu, de si averile monasterieloru inca fusesera secularisate. Falimentele

Spaniei au fostu totu-odata forte instructive. Asia de ex. dupa restauratiune corpulu legislativu decretase a face unu imprumutu de 2 miliarde si regele Ferdinandu VII sanctiona acea lege; dera curundu dupa aceea annullandu constitutiunea, scupa elu insusi ca se dicemu asia pe sanctiunea, pre numele seu, totu-odata annulla si secularisarea monasterieloru, scotiendu pe nouii proprietari ai mosiiloru monastiresci din dreptulu lor, fora a voi se le intorca unu banu din pretiulu de cumparare; asia'i remasera in punga 1045 milioane, pentru-ca de atata suma apucasera a se vinde din mosiile monastiresci. Dupa mordeea acestui tiranu se incepú bellulu de successiune intre Isabel'a si Don Carlos, care costa 4 miliarde. Intre 1836—9 averile basericesci erasi s'au secularisatu si s'au vendutu din ele de unu miliardu 300 milioane; cu tote aceste Spani'a nu platea creditoriloru sei nici macaru interesele, cu alte cuvinte falimentulu era in permanentia, si creditorii vai de ei. In fine prin legea a 1851 in locu de a plati redusera tote interesele miliardeloru nomai la 3% pe anu, dera totu nu le platura, ci s'au capitalisatu, apoi dela interesele capitalisate decretara a plati interesele cate 1 1/4% pe anu, adeca nimica tota. Intre anii 1855 pana la 1859 s'au mai vendutu multime de mosii secularisate. Nu s'au ajunsu nici cu atata, si au pusu man'a pe tote averile imobiliare ale comuneloru scololoru, instituteloru filantropice. La cleru si la corporatiuni le-au scosu apoi ochii cu bilete de renta de 3% pe anu, din care tote au storsu 6519 milioane reali (circa 760 milioane florini.) In fine au atacatu si banii din asia numitele casse de economia (Sparcassen). Cu tote aceste jafuri si falimente, Spani'a mai era datoria pe la 1866 inca la 20 miliarde si 584 milioane reali. De aci incolo Spaniei nu'i mai dete nimeni bani, pentru-ca tota lumea o declara de bancrota; dera pentru aceea Spani'a totu mai existe ca statu; au disparutu din elu numai vreo 6—7 milioane de locuitori, parte nimiciti in belluri civili, ceilalti ruinati prin falimentele statului si emigrati in Americ'a, era restulu populatiunei, pana la 16 milioane, se sustiene in partea sa cea mai mare din: agricultura, pentru-ca celoru, cari au perdutu tote celelalte averi materiali, le-a mai ramasu pamentulu, agrulu, campulu si codrulu in proportiuni considerabile, din cauza ca anume in siese provincii ale Spaniei se afla numai cate 1000 pana la 1500 de locuitori pe miliariulu geogr. patratu. In cetati locuitorii au cadutu la mare coruptiune, si se mai tienu cu acele ramuri ale industriei si comerului fora care nu potu fi. Statu falitu, dera totu statu, care inse s'a discreditatu cu totul, in catu ei trebuie unu seculu intregu spre a se rehabilita.

Ori-ce omu care se incerca a discreditu fara nici-o cauza drepta statulu in care traiesce, pe langa ce este reu patriotu, face chiaru natiunei sale reu mare si o umilesce, ca se o arate tota lumea cu degetulu, ca e sarantoca si falita. Dera candu cifrele autentice officiali -ti vorbescu de ani 29 si relative de ani 10 cu atata elocentia; candu tote paserile canta pe coperisiu, ca statulu nu mai capata nici-unu banu imprumutu; candu corporatiunile autonome se duc de o miie de-ori se-si cera capitalurile date imprumutu si iau spre respunsu, ca statulu nu le are la mana, ca-ci le-a

zalogitu; candu fondurile diecesane gr.-catholice si cele dela Bucovin'a nicidecumu nu se dau in administrarea lor, ci inca li se amerintia cu secularizare; — in casuri de aceste nimeni nu pote remane si nu'i este permisu ca se remana mutu.

Affacerile finantiale ale acestei monarchii au ajunsu si pana acuma departe pe drumulu Spaniei; unu nou bellu, dera mai cruntu de catu tote, ne este la usia, altulu civile, din partea slaviloru amerintia aci a casa; coruptiunea si nihilismulu strabate afundu in societate; maghiarii impingu la confederatiune cu turcii, intr'aceea ideile puru republicane facu si ele progresse surprindetorie, si in acesta situatiune vine unu romanu ca se dica Blasiului: Nu cumparati pamentu, cumparati mai bine charthii tiparite frumosu, ca voi sunteti nisce prosti, nu ve pricepeti la economia. Noi multiamimu pentru acestu consiliu, dera nu'lu vomu accepta in totu restulu vietii nostre.

Brasiovu 17/29 Nov. c. n. 1876.

Camer'a Ungariei a inchiatu discussiunea generale asupra budgetului si a intratu in discussiunea pe paragrafi. Intre oratorii din urma, cari au luat cuventulu spre a vorbi la budgetu, inse in fapta au vorbitu mai multu la cestiunea orientala, insemnamu aci pe dlu Banhidy, care cu privire la proiectulu de resolutiune alu deputatului Simonyi, referitoriu la intrepunerea Ungariei pentru integritatea imperiului turcescu, dise intre altele, ca dinsulu, desi este de parere, ca Ungari'a se intre in focu indata ce s'ar' ataca integritatea Turciei, ceea ce doresce mai multu din motivu de propria conservare, decatu din simtiu de resbunare facia de Russi'a, totusi nu pote se accepte propunerea dlui Simonyi, pentru ca nu vrú se de votu de blamu dlui Andrassy.

Dlu baronu Sennyey nu vrú se vorbesca in detaiu la budgetu, din cauza, ca situatiunea actuala nu permite a se da de golu tote dificultatile, cu cari au de a se lupta finantiele statului. Cu privire la cestiunea orientala dlu Sennyey dice, ca interesele Ungariei ceru o politica de pace, libera de ori-ce pofta de cucerire. Cu tote aceste inse dinsa se staruiesca, ca crestini din Turci'a se-si capete drepturile, ce le competu. Cu privire la pactulu dualisticu oratorele observa, ca este in interessulu Ungariei a nu rupe legaturile vamali cu Austri'a. Dupa parerea dinsului nemtii austriaci lucra forte neintieptiesce, candu impedece realizarea impacatiunii dualistice, deorace ei ar' trebui se scia, ca o scissiune acuta intre ambele parti ale monarchiei este mai periculosa decatu o invasiune esterna, decatu o expeditiune nefericita si decatu miseri'a finantiaru. O asemenea scissiune ar' ruina in un'a si aceea di si pe nemti si pe unguri.

In siedinti'a dela 23 l. c. dlui deputatu rom. Sigismundu Borlea fu celu de antaiu, care luá cuventulu si dupace dechiará, ca respinge bugetulu fora multa motivare, interpellá pe ministrulu de interne, deca are cunoscentia despre dechiaratiunea facuta de catra fiscalu in adunarea generale dela 28 Sept. a. c. a comitatului Uniadór'a, ca adeca inainte de ast'a cu vr'o cativa ani, sub-prefectulu acestui comitatu, dlu Szereday, a primitu dela pretorele din Ili'a 837 fl. bani publici adunati dela

poporu pentru spitalu si lucruri publice, pre cari nice pana astadi nu i-a administratu la locul destinatiunei lor, ci i-a defraudatu puru si simplu. Déca dlu ministru are cunoscintia despre acestu faptu, atunci este aplecatu a dispune, cá dlu Szereday se se suspenda din officiu, se se intenteze contra dinsului cercetare regulata si se se incasseze dela dinsulu sum'a defraudata? — Interpellatiunea intréga, dimpreuna cu motivele sale, o vomu publicá in numerulu prossimu.

Reinnoirea impacatiunei dualistice intempina inca mari difficultati in Austri'a. In numerulu precedentu amu notificatu, ca in sinulu senatului imperialu austriacu s'a formatu o partita, care se numesce partit'a independentiloru si care mai bucurosu voiesce a tranti guvernulu actualu, a restorná chiaru intregu sistemulu dualisticu, decatu a acceptá noulu pactu dualisticu asiá, precum s'a croitu de catra guvernulu maghiaru in contielegere cu celu austriacu. Pentru aceea se si vorbesce, ca cabinetulu lui Auersperg va demissioná si va face locu contelui Hohenwarth séu póte chiaru si dlui Schmerling.

Dér pactulu dualisticu intempina difficultati si la banc'a nationale din Vien'a, care in 23 l. c. a ténutu o siedintia si avendu in vedere reportulu comitetului esmissu pentru esaminarea statutului bancei propusu de ambele guverne, a redicatu la valóre de conclusu urmatoriele puncte: 1. Se esprime ministriloru de finantie austriacu si maghiaru cea mai aienca parere de reu despre aceea, ca directiunea si comitetulu bancei nationale nu potú se propuna in adunarea generale a bancei nationale, cá se accepte privilegiulu, ce are se se acórde „Societati de banca austro-maghiare“ pe bazea proiectului de statute si a regulamentului croitu de catra ambele guverne. 2. Directiunea si comitetulu bancei sunt de convictiunea, ca banca nationale numai atunci se va poté straformá intr'unu modu priintiosu si avantajosu pentru referintiele financiale si economice ale monarchiei, déca acésta straformare se va face pe bazea unoru principie cu totul de alta natura, de cum sunt cele din organizatiunea infintiandei „Societati de banca austro-maghiara.“ 3. Directiunea si comitetulu bancei nationale 'si permittu deci a face ministerieloru de finantie propunerea: Se binevoiesca in intielegere comuna cu banc'a nationale a statori acele principie si conditiuni specialii, cari au de a se validá la accordarea noulu privilegiu si apoi numai dupa aceea a procede la executarea loru formale. — Din aceste puncte vedemu, ca banc'a nationale din Vien'a a respinsu proiectulu facutu de ambele guverne pentru crearea unei bance dualistice; si acésta impregiurare este de mare insemnătate pentru pactulu dualisticu intregu. Situatiunea in acestu respectu se va lamuri in dilele prossime.

— Conferinti'a de ambassadori se va intruni in Constantinopole in primele dile ale lui Decembre. Din partea Angliei s'au numitu de comissari la acésta conferintia ambassadorele din Constantinopole Sir Elliot si lordulu Salisbury, unu barbatu de statu de cea mai mare influentia si capacitate. Acestu domnu Salisbury este provediutu cu instructiuni separate si cu putere extraordinaria si acum de mai multe dile ambla pre la curtile suveraniloru, spre a-i pregati séu ingagiá contra pretensiuniloru esagerate ale Russiei. Diplomatulunglesu a fostu déja in Paris, in Berlinu si Vien'a, de unde in 26 l. c. a plecatu la Rom'a.

In Paris a avutu missiunea dlui Salisbury fórté pucinu resultatu. Dinsulu a voitú se castige pe Franci'a pe partea Angliei si anume s'o induplece, cá in casu de lipsa se ocupe dinsa o parte a Turciei in locu de Russi'a. Inse Franci'a nu vré se iéssa din rezerv'a sa de pana acum.

Din contra in Berlinu ar fi fostu dlu Salisbury mai norocosu. Dinsulu a vorbitu cu Bismark care venise anume dela Varzin in Berlinu si ar fi primitu „asecurarea, ca Germani'a se va téné de politic'a sa neutrale si de neintervenire, si ca nu

va face nici o resistintia la casulu unei ocupatiuni temporale a unei parti din territoriulu turcescu. Totu-odata dlu Bismark a promissu intrevenirea sa intre Russi'a si Angli'a, cu scopu de a le apropiá si impacá, inse déca acést'a nu-i va succede, atunci va medinloci celu pucinu, cá Austri'a inca se remana neutrale in casu, candu Russi'a si-ar incepe actiunea de resbelu in Orientu.

In Vien'a fu primitu Salisbury in audientia la imperatulu si dupa aceea conferi mai multu tempu cu dlu Andrassy. De buna sèma aici a capetatu promissuile dorite asiá incatu cu anim'a liniscita a potutu se plece catra Itali'a, care inca inclina mai multu catra programulu Russiei decatu alu Angliei.

— Despre mobilisarea armatei rusesce se scrie din Odessa urmatoriele; Pre fia-care di se transfara dela Odessa la Chisienevu cate 12 bataliòne de soldati. Transportulu se intempla in ordinea cea mai buna, asiá incatu pana acum nu s'a ivitu nice unu casu de nenorocire. Reservistii din guvernamentulu Cherson inca au sositu aici, de unde fura transportati mai departe in Bassarabi'a. Cele siese corpuri de armata mobilisate voru fi concentrate la Prutu celu multu pana in 10 Decembre. In tóte orasielu Russiei s'au formatu comitete de dame, spre a pregati scame si legaturi pentru raniti. — In Odessa se voru subscrie celu pucinu patru milliòne de ruble pentru imprumutulu de statu de 100 milliòne ruble. In cercurile militari se vorbesce de formarea unui corpu de armata, care se opereze in Serbi'a si care se constè din patru regimente infanteria, siese escadròne cavaleria si 80 de tunuri. Acestu corpu de armata va avé se plece catra Turnulu Severinului indata ce se va face dechiaratiunea de resbelu.

Discursulu de deschiderea sesiunii parlamentului italianu.

Parlamentulu italianu si-a inceputu lucrurile la 20 Novembre; sesiunea a fostu deschisa de catra regele in persóna printr'unu insemnatu discursu, din care estragemu cateva parti:

Amu firm'a credintia, a disu regele, in destinele Italiei si in viitoriulu institutiuniloru liberale. Nouii reprezentanti cunoscú in destulu trebuintiele si dorintiele poporului si voru fi sinceri interpreti ai lui. Viediendu-ve grupati in giurulu meu, amu in perspectiva spiritulu istoriei reconstituirii nóstre nationale si esprimu multamirea mea pentru lucrurile seversite de legislaturile trecute, prin cari s'a intaritu unitatea Italiei.

In acelasi timpu trebuie se ve rechiamu in memoria, ca in decursu de 20 ani, de cate ori amu vorbitu catra alesii natiunii, n'amú intrelasatu niciodata d'a-i invitá, ca problemele statului pentru a dobandi resultatulu doritu trebuie se fia resolyate intr'unu modu simplu, usioru si economicu. Ministrii mei, chiamati cu deplina incredere dupa votulu parlamentului, ve voru supune mai multe proiecte de legi, pe cari le recomandu staruintieloru d-vóstra patriotice.

Guvernele trecute s'au silitu a aduce unu ecuilbru intre venituri si chialtueli. Acestu ecuilbru nu mai e departe, e o imbunatatire apropiata ale carei binefaceri le vomu simti cu totii.

Potemu sperá, ca si scuduirile provocate prin cursulu fortiatu incetulu cu incetulu voru incetá. E chiamarea parlamentului actuale a grabi deslegarea acestei cestiuni. Guvernulu meu va ingrigi de a luá mesurile corespunditorie pentru acestu sfersitu. Deocamdata dorescu cá inainte de tóte se se esamineze si amelioreze sistem'a de contributiuni, repartindu se asupra contribuabililoru in modu mai echitabile. Bugetulu armatei si marinei, destulu de modestu, nu -lu potemu reduce. Asemenea nu potemu intrerupe construirea linieloru de comunicatiune incepute in tóta peninsul'a spre inlesnirea si imbunatatirea affaceriloru economice.

Ne-amu potutu teme, ca evenimintele amenintátóre ne voru intrerupe din seversirea acestoru lucrari; déra perfect'a amicitia ce avemu cu tóte poterile ne pune in positiune de a avé incredere in resit'a nóstra, spriginindu consilielu de moderatiune ale guvernului. Itali'a nu -si va nitá nici-odata indatoririle sale luate facia cu celelalte poteri in privinti'a propasirei si a civilizatiunii.

Avemu sperantia in binefaceri le pacii, veti intrebuintia acésta sesiune spre intarirea institutiuniloru nóstre. E fórté importantu cá statulu se fia descarcatu de ori-ce amestecuri esagerate si ca atatu pentru provinciiu catu si pentru comune se se creeze unu regimu de autoritati producatoriu.

Proiectele de legi, cari vi se presinta in sesiunea acést'a in privinti'a autonomiei comunale sersescu asupra cestiunii administratiunii publice si asupra fundatiuniloru de pietate.

Asemenea vi se voru supune si alte proiecte peivitorie la imbunatatirea finantieloru si la positiunea functionariloru statului, cari voru fi facuti respundietori de tóte affacerile loru.

Codulu penale si celu comerciale, cari asemenea voru fi aduse in desbaterea d-vóstre, voru indeplini marea opera a unificarii legislatiunii.

Ne mai remane dér' o problema care pana acum a fostu defectuosu resolyta. Libertatile baserice nu se potú intrebuintia in detrimentulu suveranitati nationale.

Astufelu, guvernulu meu va supune cercetari d-vóstre mesurile necesarie relative la garantielu libertatiloru eclesiastice.

Guvernulu meu ve va face propunerile sale in privirea revisiunii tratatelor de comerciu, a esplotarii linieloru ferate si a linieloru postale maritime.

In fine trebuie se ne gandimu seriosu si asupra poterii maritime, precum si la organizarea dejá inceputa a armatei in genere.

Dorescu a se revisui si legea electorale, pentru imultirea numerului alegatoriloru cari suntú chiamati a indeplini cele mai importante acte ale vietiei nóstre politice.

Totu-deodata, guvernulu meu ve va supune unu proiectu de lege pentru reorganizarea scóteloru popolare. Este o'suprema necesitata a se da instructiunii unu caracteru salutariu, facundu se obligátóre pentru toti cetatiani, spre a le desvoltá facultatile intelectuale atatu de necesarie la implinirea drepaturiloru si indatoririloru cetatianesci.

Domniloru senatori, domniloru deputati! Suntú siese ani de candu serbamu in Rom'a unitatea nóstra nationale. Acésta unitate a datu deja ródele sale in privinti'a gloriei si a intieptiunii cetatianiloru. Multe s'au facutu, inse totu atatu de multe mai avemu de facutu. Suntú securu, ca natiunea, la aceste lupte privitorie la reorganizarea tieriei, va respunde cu nobile sacrificia, pentru cá se se bucare de unu gloriosu triumfu. „U. p. A.“

Cetimu in „U. p. A.“ sub titulu

ROMANII SI UNGARI'A:

„L'Homme libre“ publica supu acestu titlu urmatoriu importante articulu:

Correspondinti'a ungara publica, asupra cestiunii Orientelui, unu articulu in care se dice ca: „Aliatele naturale ale Ungariei in Oriente suntú: Romani'a, Greci'a si poporatiunile grece din Turci'a.

Acésta aliantia a Romaniloru, Unguriloru si Greciloru, de care vorbesce Correspondinti'a ungrésca cá de unu lucru positivu, si pe care „Messengerulu Atenei“ organu grecu, o aclama si elu, reproducundu articulu de care ne ocupamu, ne pare cu cotulu problematica.

Intielegemu fórté bine, cá Grecii si Romanii se dorésca si se spere o aliantia intre tierile loru, ca-ci nici unu obiectu de cèrta nu esiste intre densii. Nici Greci'a, nici Romani'a n'au si nici aspira se aiba supu dominiunea loru, — credemu, celu pucinu — poporatiuni de gente straina.

Dér', din nenorocire, nu e totu astu-feliu cu Ungari'a. Din cinci-spre-diece miliòne de locuitori ai regatului santulu Stefanu, diece miliòne apròpe suntú Slavi si Romani. Ei suntú intrupati cu Ungari'a, in puterea aceluasi dreptu ce si Turci'a invóca in favorea mantinerii dominiunii ei in Europ'a, dreptulu de concista, dreptulu istoricu, care nu e altu de catu negarea dreptului naturale, dreptulu. absolutu. Cá si popórele din imperiulu otomanu, ei si-au revendicatu continuu independinti'a, si pentru a nu merge mai departe, ingrozitorulu resbelu de la 1848 si 1849 ne-a aretatu energi'a si staruintia ce ei punu in revendicatiunile loru. —

Correspondinti'a ungaru crede ca e de ajunsu se cèra independintia Romaniei si cate-va minime libertati locale, in favórea Slaviloru din

Turcia, pentru a da satisfactiune Romanilor din Banat si Transilvania si Slavilor din Ungaria.

Noi din parte-ne credem ca pe catu timpu se voru afla in Ungaria apasatori si apasati, si intre acesti din urma milioane de Romani, va fi preste putintia Romaniei de a intinde mana Ungariei.

Correspondenti'a ungara ar' servi mai bine pe Unguri sfatuindu'i se si conforme purtarea marilor principia ale societatiilor moderne, si se de libertati poporatiunilor ce nu voru se se afle suptu dominatiunea lor, de catu nascocindu pentru Turci'a solutiuni bastarde, cari n'ar resolve nimicu si n'ar' multiami pe nimeni.

Aceea confederatiune de popore libere, pe care a propusu-o pentru peninsula balcanica Correspondenti'a ungara ar' face bine se o propuna pentru poporale din Austro-Ungaria; ca-ci acesta solutiune e singura, care ar' da pacea Orientului.

Adunarea generala a societatii academice literarie-sociali „Romani'a-juna“ in Vien'a.

Fiindu inca sub impressiunea dulcii suvenir, carea va remane nestersa in anim'a mea si pe carea mi-a lasat'o ser'a de eri, aducu cu placere si fericire la cunoscinti'a publicului romanu, ca societatea numita si-a tinentu eri in 14 Nov. adunarea s'a generale, cu successu in tote preste asteptare; ea a fostu pentru toti romanii din Vien'a o adeverata di de serbat'oria, de bucuria si veselia.

Unu publicu numerosu de nationalitati diferite a asistatu la acesta siedintia festiva a „Romaniei-june“, si eu suntu mundru, ca tinerimei romane i-a successu a areta ospetiloru sei intr'unu modu atatu de demnu si destinsu calificatiile sale escelente pe cele mai diferite terenuri.

Dupa cumu m'am informatu, „Romani'a-juna“, de candu esiste, inca n'a avutu nice odata o adunare asia de stralucita, in carea au fostu presenti circa 35 dame si 110 domni. Reusita splendida este meritulu comitetului arangiatoriu si in specie alu dlui presiedinte Drd. Octaviu Blasianu.

Siedinti'a a decursu conformu programei alaturate. (Vedi mai diosu R.)

Cuventulu de deschidere alu dlui presiedinte a fostu primitu de adunare cu cea mai mare multiamie, cu aplause lungi si puternice. Intonarea aleasa, emotiunea, caldura si foculu, cu cari s'au rositu acesta cuventare, au asigurat pe toti, ca dlu presiedinte a semtitu, ceea ce a cuventatu, si cu deosebire acestei convingeri a adunarei este de atribuitu marele efectulu acestei vorbiri. 'Mi pare reu, ca nu suntu in stare a reproduce celu pucinu passagele frumose, ce tractau despre iubirea collegiala si unirea intre membri, precum si unele dorintie exprimate facia de venitoriulu tuturor societatiilor romanesci.

Ordinea dilei a percursu in ordinea parlamentara cea mai buna. O! de ar' domni o atare ordine in tote societatile rom. — Crediendu, ca Vi se va tramite reportulu anuale catu de curendu, nu voiescu a ve tramite date speciali din elu, ci amintescu numai, ca societatea a exprimat de repetite ori increderea si recunoscinti'a sa facia de comitetu si presied. Ca membri onorari s'au denumitu domni: I. Negruzzi si G. Sionu, era ca emeritati domni: Dr Hosanu, Dr Neagoe, Dr Danu, Dr Califar si prof. Ciontea.

Dupa espirarea ord. dilei, d. presiedinte a recomendatu societatii ca ospeti cu deosebire pe dnu: I. Balacianu, agentu diplom. alu Romaniei; Steriade directoru alu finantiilor; familiile: Florescu, (secr. ag. rom.); Chizzola, (maresialu loc.); Dudoi (banq.); B. G. Popovitiu, (com.); Baich (com.); Dobrovici; Baronesele Kronenfeld; Comaroudi si aite multe familie. Societatile academice: „Societa degli studenti italiani“, „Zora“, „Oguisko“ inca au fostu represintate. Asemine mai multi professori si doctori.

In partea sociale a escelatu cu deosebire damicell'a Dudoi. Aplause frenetice, cari nu erau se incetodie, au urmatu pieselor esecutate de acesta artista, carea in anul trecut a absolvatu conservatoriulu de aici capetandu premiulu primu. Dlu presiedinte i-a oferitu unu buquetu forte frumosu. Mai cu s'ema piesa nr. 3 a aretatu nu numai talentulu de componista, der' si dexteritatea, virtuositatea si predarea plina de simtiementu ale acestei concertiste. Dlu Baiulescu a esecutatu cu multa frumsetia, eleganta si arta unu concertu de Rodi si altulu de Spohr. Progressulu dsale facutu pe

terenulu musicalu este forte mare; dealtmintea acesta este de asteptatu dela unu discipulu alu lui Helmesberger. Din celelalte piese au mai aflatu forte buna primire cantecele rom. esecutate de dlu Blasianu etc. Piesele cantate din flautu de dnulu Munteanu inca ar' fi facutu efectulu mai mare, deca n'ar' fi fostu prea lungi si prin urmare cam ostentatiuse. Preste totu serata musicala a reesitu forte bine si totu publiculu a remasu incantatu si indetultitu. Gratulezu comitetului si pentru aceea, ca afara de damicell'a Dudoi n'a requiratu poteri straine, si asia meritulu este numai alu societatii „Romani'a-juna“.

Dintre toate amintescu pe alu dlui presiedinte Blasianu pentru Maiestalile Loru in imperatulu si imperates'a Austriei; pe alu dlui Dr. Neagoe pentru patronesele balului rom., pentru dlu Balacianu si pentru ospeti; pe alu dlui Dr. Danu pentru presiedinte, comitetu si „Romani'a-juna“, si pe alu dlui Blasianu (italienese) pentru studentii italiani.

Abia la orele 12 au parasitu damele sala, era tinerimea a mai petrecutu intre si cu placi decente pana dupa 3.

Sum convinsu, ca toti au remasu asia de incantati si multumiti ca si mine, si ca dorescu din totu sufletulu prosperarea si infflorirea Romaniei-june, ce pote servi de modelu la tote societatile de studenti.

Vien'a 15 Novembre 1876.

Unu oaspe.

Ece si PROGRAM'A „Romaniei-june“ esecutata in adunarea gen. din 14 Nov. ser'a:

I. Partea oficiosa.

1. Cuventu de deschidere de presiedintele dlu O. Blasianu.
2. Ordinea dilei:
  - a) Verificarea processului verbalu alu sidintiei ultime.
  - b) Referatulu comisiunei revedietorie.
  - c) Reportulu anualu si absolutoriulu comitetului.
  - d) Denumirea membrilor onorari si emeritati.

II. Partea sociala.

1. J. Singelee: „Lucia de Lammermoor“, fantasia pentru violina cu acompaniamentu din piano, esecutata de d-nii: O. Blasianu si J. Muresianu.
2. R. Galli: „Barbierulu de Seville“, fantasia pentru flautu cu acomp. din piano, esecutata de d-nii: J. Munteanu si J. Muresianu.
3. S. Dudos: „Sonata quasi fantasia“ pentru piano, esecutata de componista.
4. Rode: „Concertulu alu VIII-le (partea I), pentru violina cu acomp. din piano, esecutatu de d-nii: G. Baiulescu si J. Muresianu.
5. Schubert: „Duetu din Mignon“ cu acomp. din piano, esecutatu de d-nii: O. Blasianu, J. Muresianu si St. N. Ciureu.
6. Heinemeyer: „Lucreti'a Borgia“, fantasia pentru flautu cu acomp. din piano, esecutata de d-nii: J. Munteanu si J. Muresianu.
7. Rubinstein: „Miniature“ pentru piano: a) „Langa parau“, b) Menuetu, c) Serenada, d) Valsu, esecutate de dsell'a: S. Dudos.
8. Spohr L.: „Adagio din concertulu nr. XI“ pentru violina cu acomp. din piano, esecutatu de d-nii: G. Baiulescu si Jac. Muresianu.
9. „*“: „Potpourri de melodii romanesci“ pentru violina cu acomp. din piano, esecutatu de d-nii: O. Blasianu si J. Muresianu.

Societatea geografica romana.

Societatea geografica a tinentu prim'a s'a intrunire Dumineca 24 Octobru, la ora 1 dupa am. sub presiedinti'a Mariei Sale Domnitoriului (in Bucuresci.)

D. G. Lahovari, secretarul societatii, da s'ema despre mersulu generale alu sciintieloru geografice in strainetate, despre espeditiunile sciintifice intreprinse de diferite societati, catu si despre lucrurile geografice efectuate in tier'a nostra si in particularu in sinulu Societatii geografice romane in cursu de unu anu si cere numirea unei comisiuni pentru fisarea conditiilor de concursu pentru premii „Socec“, avendu in vedere o programa de studii, adoptata de consiliulu generale alu instructiunei publice in luna trecuta.

D. Colonelu Barozzi comunica adunarii unu memoriu asupra lucrurilor de geodesia, topografia si parcelare, facute in Basarabi'a de depositulu de resbelu in cursulu acestui anu.

D. Gr. Stefanescu pune cestiunea: „care

este, din punctulu de vedere alu interesului sciintificu, midioloculu celu mai nemeritu de a pote ave o charta geologica a tierii pe catu se va pote mai esacta“? D. Stefanescu espune pe scurtu istoriculu facerii chartiloru geologice in Franci'a, Austri'a si alte tieri, conchide ca si noi, cu propriile nostre midioloce, fara a recurge la geologi straini, amu pote face o asemenea lucrare, incependu prin a ave o charta geognostica ca base a unei charte geologice propriu disa.

D. A. Cantacuzino, vice-presiedinte, propune ca discuti'a asupra acestei cestiuni se se faca in siedinti'a viitoria de mane, spre a se pote pregati cei ce voru ave a combate seu a se reali'a cu idee'a dlui Stefanescu. Adunarea primesce acesta propunere.

D. Bolliacu si propune a intretiené adunarea generale despre studiurile archeologice ce de mai multi ani d-sa urmasesce prin tiera.

Dupa ce face in trasuri generale descripti'a epoceloru preistorice, d. Bolliacu trece dela epoca de petra si de osu la cea de bronzu si vorbesce despre ceramic'a dacica. D-s'a areta ca localitatile cele mai bogate in obiecte preistorice si dacice suntu: Zimnicea, Piscu, Crasani, Vodastra si Calomfiresci.

D. Bolliacu espune mai multe esiantilone de obiecte de cremena, osu si bronzu gasite in aceste localitati si termina prin descripti'a si aretarea unei colectiuni de numismatica dacica si romana, cu care se pote lesne reface istoria aceluor timpuri.

Mari'a S'a Domnitorulu a binevoitu a esamina cu deamantulu tota colecti'a de medalii si obiecte preistorice ce d. Bolliacu adusesse in sala siedintii, spre intielegerea conferintii d-sale.

La 4 ore, Mari'a S'a redica siedinti'a, anuciandu pe cea viitoria pe Luni, 25 Octobru, la 8 ore ser'a. (Va urmá.)

De sub siatr'a lui Pinte a Novembre.

Scola ne este moralmente si nationalmente astadi celu mai scumpu tesauru ce avemu, si totu-odata bas'a sperantiei nostre, la ajungerea unui venitoriu mai fericit. Ca-ce prin vitregimea timpului si mai alesu prin nepasarea nostra amu ajunsu, de nici nu avemu altu terenu de dezvoltare, decatu numai pe alu scolei nostre nationali.

Pentru sustinerea acesteia si aici in cerculu Lapusului s'au folositu tote mediulocale possibili, s'au arangiatu baluri in favorea ei, numai ca tinentulu acesta se nu fia despoiatu si de acestu singuru focalariu alu culturai nationali.

Venitele de si au fostu in unele casuri modeste, manipulate inse bine totusi s'ar' fi urcatu la o suma mai considerabile.

... Ratiociniulu publicatu in nr. 78 alu „Gaz. Trans.“ pune venitul balului tinentu in 30 Iuliu a. c. in suma de 56 fl. 11 cr. v. a., precandu precum sum informatu in realitate nu s'au strapusu la cassariulu scolei decatu numai 36 fl. 57 cr. . .

... Alte cate tote se potu face cu scopu seu fora scopu, der' venitul menitu pentru fondulu scolei nu e ertatu a se scurta sub nici unu titulu, decatu pentru scola... adunanduse totu cruciariulu la fondu...

Aceste nu din reutate le-amu adusu inainte, fara numai pentru delaturarea reului pre venitoriu, ca-ci de nu vomu economisa cu cruciari, atunci nici florinii nu ne oru face de lucru.

Sum prea de plinu convinsu, ca comitetulu scolei nu va lua in sama asia spese, cari nici de cum nu se potu considera intre cele neaparatu de lipsa ale scolei; 'mi ar' placé inse, candu dlu professoru ar' deschide o cola de oferte benevole, ca se li se de terenu aceluor domni, cari s'au ospetatu colu, a-si platí conto, se nu suferu fondulu scolei. U.

Depesi telegrafice.

Constantinopole, 23 Nov. Comisiunea insarcinata cu elaborarea constitutiunii si-a terminatu lucrarile si a comunicatu astadi marelui viziru proiectulu. Constitutiunea se va promulgá si va intra in practica inaintea adunarii conferintiei.

Agramu, 23 Nov. Caletorii, cari au sositu aici din Bosni'a, spunu cu totii, ca mai tote trupele placa din provincia. Se dice, ca ele voru fi concentrate la Dunare. In Serajewo domnesce mare tema de noue erumpere de ostilitati.

Berlinu, 23 Nov. Foile de sera, cu deosebire „Kreuzzeitung“ si „Nationalzeitung“, saluta

